

Nieuwsbrief

Juni 2023

Save the date

2 november 2023

Kennis-netwerkdag

Oost-Nederland

te Zutphen

GOO

gelders
ondergrond
overleg

Beste GOO-leden,

In deze GOO nieuwsbrief kun je onder meer een terugblik lezen op de kennisspecials 'Gelderse Handreiking Milieubelastende Activiteiten bodem bij bedrijven' en 'Nieuwe inzichten bodemtoezicht'. Ook in deze nieuwsbrief: het nieuwe meerjarenprogramma van het GOO en een update vanuit de GOO werkgroepen die zich bezighouden met de overdracht van bodemtaken met het oog op de komst van de Omgevingswet.

We wensen je alvast een mooie zomer toe!

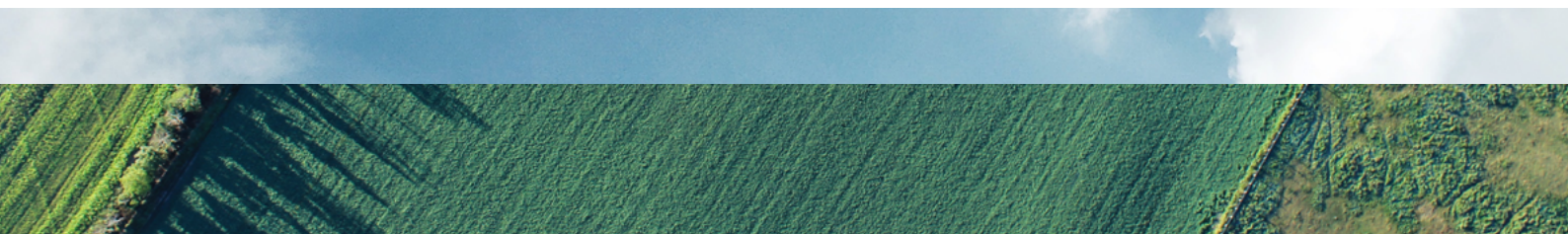
Vragen

Stuur een mail met je vraag/vragen naar GOO@gelderland.nl.

Save the date

2 november 2023 Kennis-netwerkdag Oost-Nederland. We zijn dan te gast bij Regio Achterhoek. In samenwerking met IJsselland Doorgrond en Onder Twente.

De Kennis-netwerkdag vindt plaats in Zutphen (Het Koelhuis) en start rond koffietijd. Het programma en de aanmeldlink volgen snel.

Planning GOO-specials

27 juni 2023 - (10:00 - 11.30 uur, online)

[Online GOO special 'Water en bodem sturend', een introductie voor bodemspecialisten en planontwikkelaars.](#)

In de pijplijn!

- Fysieke GOO special 'Water en bodem sturend; Data en tools voor analyseren van het water- en bodemsysteem op lokale/regionale schaal' voor bodemspecialisten (september, datum nog niet bekend)
- GOO special 'Aandachtslocaties PFAS Gelderland' (datum nog niet bekend)
- GOO special 'Circulair Terreinbeheer' (datum nog niet bekend)

Nieuws van de stuurgroep

De stuurgroep heeft ons gevraagd om een bestuurlijke bijeenkomst voor te bereiden, waarin 'Water en Bodem sturend' en de (kennis)samenwerking daarvoor centraal staan. De bestuurlijke bijeenkomst zal plaatsvinden op 2 oktober 2023. De 'save the date' wordt binnenkort rondgestuurd naar de bestuurssecretariaten.

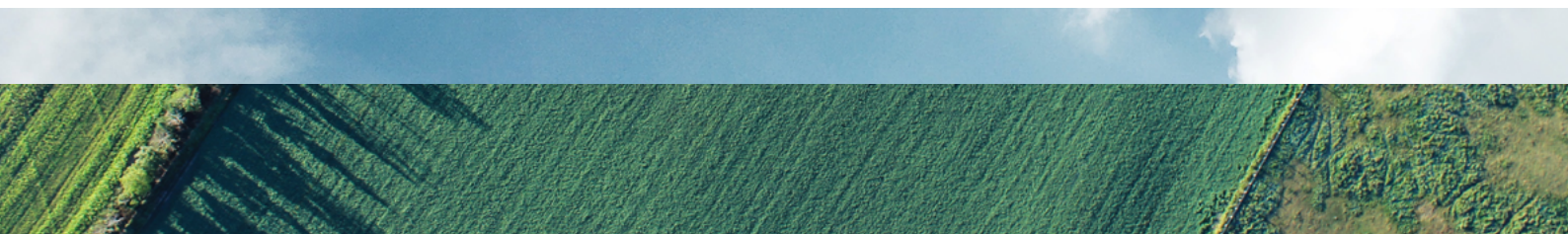
De stuurgroep heeft ook met ons meegedacht over een voorstel voor de toekomstige financiering van het GOO. Provincie Gelderland financiert momenteel het merendeel van de kosten van het GOO, mede in het kader van de 'warme overdracht' van bodemtaken van de provincie naar de gemeenten vanwege de Omgevingswet. De provincie zet voor de toekomst in op een evenredige verdeling van de financiering van het GOO tussen de provincie en de gemeenten (ieder 50 %). Dit omdat de verantwoordelijkheid voor duurzaam gebruik van bodem en ondergrond voor maatschappelijke opgaven nog meer naar de gemeenten gaan, en mede-eigenaarschap van de gemeenten en omgevingsdiensten in het GOO daarom van groot belang is. Momenteel peilen we via de regionale vakberaden Bodem het draagvlak voor verhoging van de bijdrage van de gemeenten aan het GOO. Onze inzet is om in de bestuurlijke bijeenkomst op 2 oktober een samenwerkingsovereenkomst te laten vaststellen door de bestuurders.

Meerjarenplanprogramma 2023-2026 GOO (MJP GOO)

Het GOO heeft een nieuw meerjarenprogramma opgesteld. Het MJP heeft als titel 'Kennissamenwerking voor een blijvend vitale Gelderse bodem'. Annelies de Graaf, netwerkcoördinator GOO, vertelt je er in [deze vlog](#) meer over.

Het [meerjarenprogramma 2023-2026 GOO](#) is te vinden op onze website.

Update werkgroepen Warme Overdracht

Zoals jullie weten treedt de Omgevingswet in werking op 1 januari 2024. Het GOO helpt bij de voorbereidingen en de implementatie.

De **GOO werkgroep voorbeeldregels** heeft voorbeeldregels voor bodem-onderwerpen in het Omgevingsplan gemaakt, toegespitst op de Gelderse praktijk. Je kunt deze voorbeeldregels vinden op onze site. De werkgroep gaat nog voor een aantal nieuwe onderwerpen voorbeeldregels formuleren. Denk aan asbestdruppelzones, immobilisaten, arseenzones en het opstellen van een formulier beperkt vooronderzoek. Het is natuurlijk goed denkbaar dat jullie vragen hebben over onze voorbeeldregels of suggesties hebben. We horen ze als werkgroep graag. Vragen zullen we proberen zo goed mogelijk te beantwoorden. Je kunt je vragen mailen naar GOO@gelderland.nl.

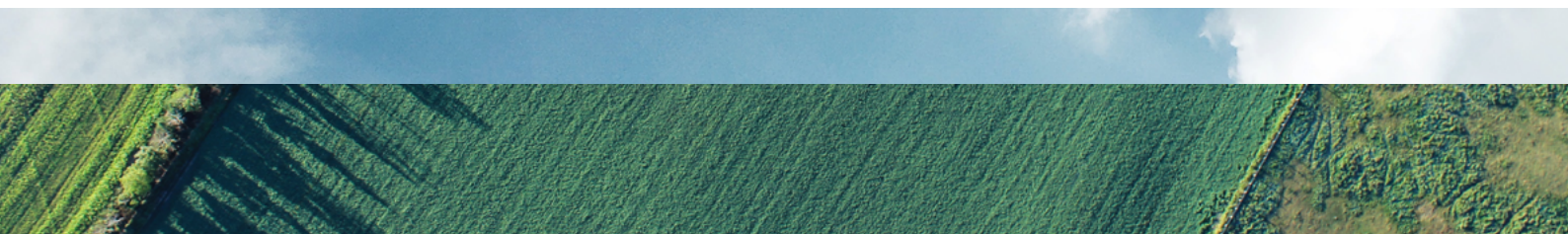
De werkgroep oriënteert zich ook op het organiseren van een werkplaats, waarbij bodemdeskundigen en planschrijvers samen ontdekken en delen hoe je nou in de praktijk regels voor een specifiek thema (bodem) in het systeem van Omgevingsplannen kunt opnemen. Hierbij is dan ook Bodem+ van RWS en het programma 'Aan de slag met de Omgevingswet' betrokken.

De **GOO werkgroep complexe gevallen** heeft zich nu gefocust op voormalige stortplaatsen. Ook hiervoor verschuift in de regel het bevoegde gezag van de provincie naar de gemeenten. We hebben recent een lijst met vragen aan de provincie geformuleerd. We maken ook een lijst met specifieke gevallen, waarover een risicobeoordeling van de provincie wordt gevraagd. De komst van de Omgevingswet betekent dat ook werkprocessen moeten veranderen. Daaraan wordt in de verschillende regio's hard gewerkt. Het lijkt ons zinvol om de ervaringen hiermee in Gelderland te delen en – waar dat aan de orde is – af te stemmen. Hiervoor komt er wellicht een afzonderlijk overleg.

De **GOO werkgroep data en informatie** werkt ook verder. De werkgroep is aan de slag gegaan om de situatie rond de AVG scherp te krijgen en de geometrische begrenzing (in relatie tot iBis). De provincie zal nog duidelijkheid op een aantal punten geven, zoals het bodemloket en de omgevingsrapportage. Mogelijk komt er een GOO informatiespecial over het landelijke invulprotocol. Kortom, wordt vervolgd!

Vragen?

Neem dan contact op met Gerd de Kruif (gerddekruif@gmail.com), begeleider van de werkgroepen.

Mailgroep voor uitwisseling van procesbeschrijvingen VTH-bodem

Er is een mailgroep gevormd van projectleiders die bij de omgevingsdiensten de voorbereiding van de werkprocessen voor de VTH-taken voor bodem aansturen. Het gaat hierbij om alle aan bodemgerelateerde milieubelastende activiteiten: graven, saneren, toepassen grond-baggerspecie-bouwstoffen op de landbodem, bodem en bedrijven (nul- en eindsituatie onderzoek, bodembeschermende maatregelen), aanleg gesloten bodemenergiesystemen en lozingen op de bodem. In de mailgroep kunnen vragen aan elkaar worden gesteld en concepten met elkaar worden gedeeld.

Stand van zaken nieuwe werkgroep 'Toezicht'

In de vorige nieuwsbrief stond een oproep voor deelname aan een nieuwe werkgroep voor bodemtoezicht. Inmiddels hebben zich drie toezichthouders (van twee omgevingsdiensten) en een gemeentelijk beleidsadviseur aangemeld. Met deze groep gaan we van start om te bespreken welke acties wenselijk zijn op weg naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet, en mogelijk ook daarna. Daarbij gebruiken we ook de informatie die gedeeld is tijdens de special over bodemtoezicht op 16 mei. De terugblik op deze special lees je verderop in de nieuwsbrief.

De werkgroep kan nog versterking gebruiken!

Wil je deelnemen, meld je dan aan bij Annelies de Graaf (annelies.degraaf@buro38.nl).

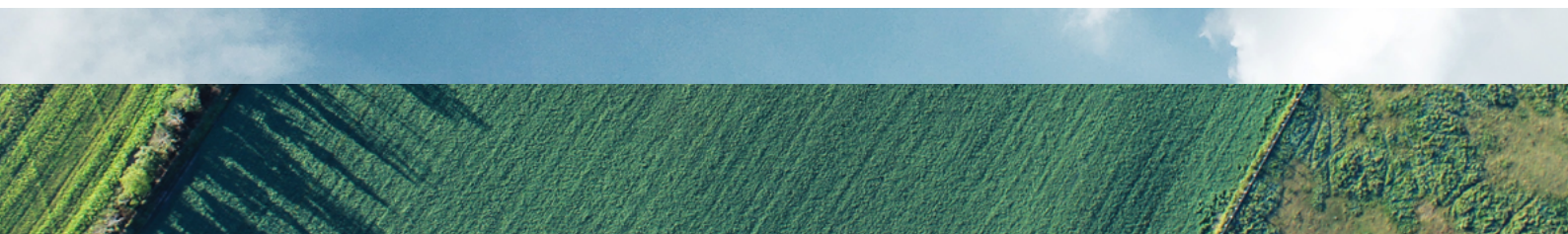

Stand van zaken asbest druppelzones

Het dossier asbest druppelzones ligt momenteel stil bij Ministerie SZW vanwege personeelsgebrek. Vorig jaar is door Ministerie van IenW een notitie geschreven en deze is opgestuurd naar Ministerie van SZW. De aanleiding voor de notitie is het onderzoek '[Beleidsinbedding inspoelzones asbestdaken](#) ' uit 2022, dat is uitgevoerd in opdracht van Provincie Overijssel, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond. De inhoud van deze notitie is niet bekend, maar de verwachting is de notitie een juridische oplossing beschrijft om het saneren van asbestdaken te kunnen combineren met de het opruimen van eventueel met asbest verontreinigde grond bij het gebouw met het asbest dak.

Vragen?

Stuur een mail met je vraag naar Peter van Mullekom (peter.vanmullekom@stantec.com), trekker GOO thema 'Bodem uitvoering en beleid'

Uitnodiging bijeenkomst Ontwikkelingsprogramma Geothermie (22 juni 2023) en handreiking Geothermie

Provincie Gelderland nodigt alle GOO-leden uit voor de bijeenkomst Ontwikkelprogramma geothermie Gelderland. De bijeenkomst vindt plaats op donderdag 22 juni van 14.00 tot 16.30 uur in Provinciehuis te Arnhem.

De bijeenkomst op 22 juni is een vervolg op de bijeenkomst in oktober 2022, waarin de collega's van Energietransitie hebben afgesproken een opzet te maken voor een dergelijk programma. Provincie Gelderland wil ook graag bodem- en ondergrond collega's uitnodigen om mee te denken over het programma. Bij deze!

Het doel van het Ontwikkelprogramma is het versnellen en versterken van geothermie in Gelderland. Het door de provincie uitgevraagde Potentieonderzoek Geothermie Gelderland (2022) heeft laten zien dat er in grote delen van de provincie kansen liggen voor geothermie. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de provincie, samen met EBN, een bijeenkomst georganiseerd (oktober 2022) om te peilen of er behoefte is aan meer samenwerking rondom geothermie in Gelderland.

Deze behoefte bleek er te zijn en daarom is de afgelopen maanden, samen met een aantal gemeenten, gewerkt aan de opzet van een conceptprogramma.

In de bijeenkomst van 22 juni worden dit concept en de vervolgstappen besproken. Aanmelden voor de bijeenkomst kan bij Jessie Rodermans (adviseur Bodem en Ondergrond) via j.rodermans@gelderland.nl

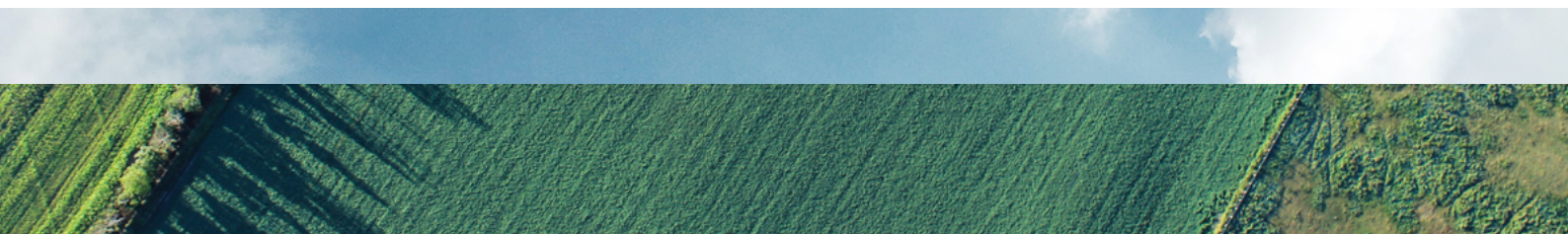
Handreiking Geothermie

Geothermie is een collectieve warmtebron die een warmtenet kan voeden. Gemeenten kunnen te maken krijgen met geothermie. Expertise Centrum Warmte stelde een handreiking op. Deze handreiking:

- helpt de gemeente op weg als die geothermieprojecten wil ondersteunen;
- geeft tips om betrokken partijen beter op elkaar in te laten spelen;
- helpt de gemeente bij het kiezen van de juiste rol.

Het volledige bericht en de handreiking vind je op [de website van ECW](#) .
(bron: www.expertisecentrumwarmte.nl)

Op 14 juni 2022 organiseerde het GOO een Kennisspecial 'Ruimte voor bodemenergie en geothermie'. Op onze website vind je achter 'Kennisspecials, verslagen en meer' een verslag, de presentaties en de opname van deze special.

Oefenen met het DSO

Wil je voor het inwerking treden van de Omgevingswet oefenen met het DSO? Dat kan!

Er zijn meerdere mogelijkheden:

- de Oefenomgeving van het Omgevingsloket [↗](#) (IPLO);
- Aan de slag met de Omgevingswet: volg deze link [↗](#) (gemeenten en omgevingsdiensten kunnen zich ook aanmelden voor een werkplaats)

Samen (gemeenten en omgevingsdiensten) oefenen loont! Oefen vooral samen, dus gemeenten en omgevingsdiensten. Gemeenten worden bevoegd gezag voor bodemtaken, de omgevingsdiensten voeren uit.

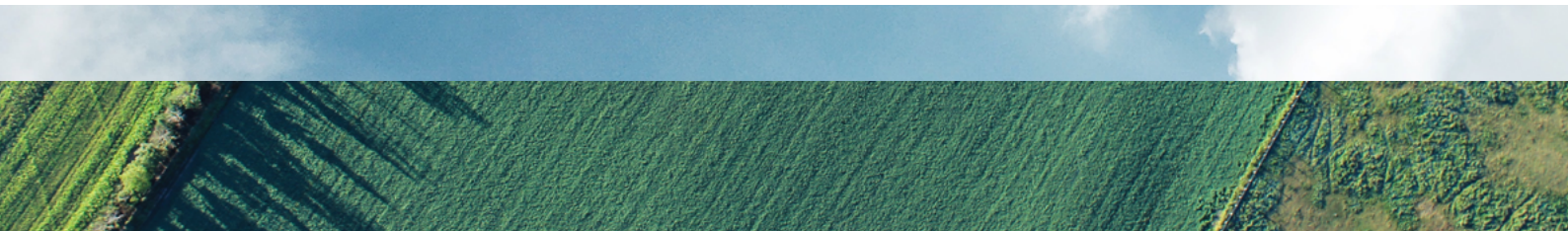
Terugblik GOO special ‘Gelderse Handreiking Milieubelastende Activiteiten bodem bij bedrijven’ (30 maart 2023)

Op donderdag 30 maart 2023 organiseerde het GOO een special over de ‘Handreiking milieubelastende activiteiten (MBA) bodem bij bedrijven’. Na een welkomstwoord en een korte inleiding van Remi Verburg (OD De Vallei, voorzitter klankbordgroep Handreiking MBA) was het woord aan Ivar Lanting van de Antea Group. Antea Group heeft in opdracht van het GOO de handreiking geactualiseerd. Ivar nam de deelnemers mee aan de hand van een presentatie in de geactualiseerde handreiking.

De aanleiding voor de actualisatie van de bestaande handreiking (december 2016) is de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De nieuwe versie van deze handreiking, die gezien kan worden als een toetsdocument voor overheden, kan dus gebruikt worden na 1 januari 2024 en is Omgevingswetproof. De oorspronkelijke wettelijke kaders voor de handreiking (Wm en Wbb) komen dan te vervallen. De handreiking MBA bodem bij bedrijven vereist geen vaststelling door de raad. Desgewenst kunnen gemeenten wel maatwerkregels voor bodem bij bedrijven in het omgevingsplan opnemen. Het verzoek om hiervoor in GOO-verband voorbeeldregels uit te werken, wordt opgevolgd door het GOO.

De handreiking is een naslagwerk en bedoeld om vergunningverleners, toezichthouders, bodem en handhavers eenduidige interpretatie te bieden bij aanvang, verandering en beëindiging van milieubelastende activiteiten door bedrijven. Door het gebruik van deze handleiding ontstaat een uniforme aanpak binnen de provincie Gelderland.

Het advies aan gemeenten en omgevingsdiensten is om aan de hand van de handreiking de afstemming te starten met de vergunningverleners en toezichthouders ‘milieu’ over de werkwijze voor ‘bodem en bedrijven’ onder de Omgevingswet.

Wat staat er in de handreiking?

Definities

- Wijzigingen Omgevingswet
- Stroomschema's en toelichting voor:
  1. Beëindiging activiteit
  2. Wijziging activiteit
  3. Nieuwe activiteit
  4. Wel of geen verplichting tot uitvoeren eindsituatieonderzoek
- Veel gestelde vragen
- Aanvullende informatie over verhardingen en onderzoek
- Beoordeling resultaten eindsituatieonderzoek

Nulsituatieonderzoek – wel of niet verplicht?

Een belangrijke wijziging van de Omgevingswet is dat een nulsituatieonderzoek niet meer verplicht is voor de meeste activiteiten. De herstelplicht blijft wel van kracht: Wie de bodem verontreinigt, moet het opruimen. Het is aan de gemeenten om te stimuleren dat bedrijven vrijwillig nulsituatieonderzoek doen volgens NEN 5740 vóór aanvang van de milieubelastende activiteit(en). Argumenten hiervoor zijn:

- Bedrijfsrisico minimaliseren voor de ondernemer
- Onderzoek eindsituatie eenvoudig te toetsen (voor de standaard stoffen)
- Kan gebruikt worden voor privaatrechtelijke transacties
- Op verzoek kan het nulsituatieonderzoek worden getoetst door het bevoegd gezag.

Als er geen nulsituatieonderzoek is uitgevoerd, kan het bevoegd gezag toetsen aan de bodemkwaliteitsklasse landbouw/natuur van de actuele bodemkwaliteitskaart.

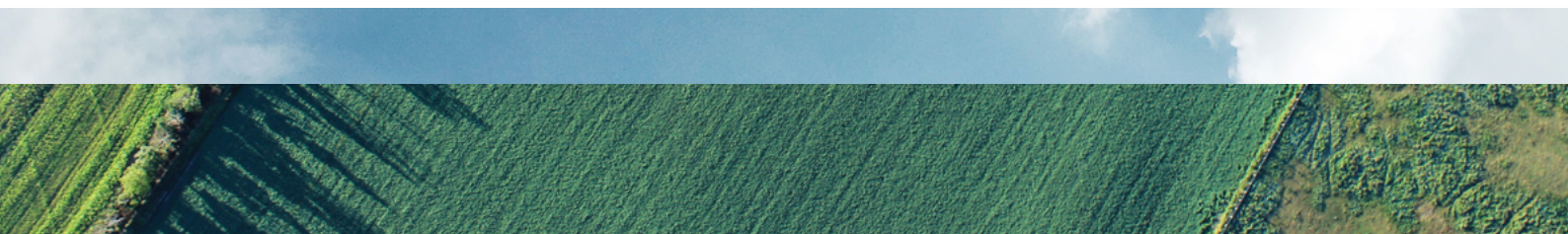
Vier stroomschema's

In de handreiking zijn 4 stroomschema's nader uitgewerkt. Aan de hand van de vraag 'Is het eindsituatieonderzoek verplicht?' zijn tijdens de special twee voorbeelden via de stroomschema's in de handreiking doorlopen (slides 15 tot en met 20 in de presentatie).

In de handreiking staat ook een lijst met veel gestelde vragen en antwoorden.

Daarnaast is er ook een aantal bijlagen:

- Bijlage 1: Tabel 'Bodembedreigende activiteiten en parameters' en toelichting (separaat Excel bestand);
- Bijlage 2: Schema A – Bodemonderzoek bij een verharding;
- Bijlage 3: Overzicht 'Eisen en aandachtspunten vloeistofdichte-, aaneengesloten- en elementenbodenvoorzieningen';
- Bijlage 4: Schema B – Beoordeling resultaten eindsituatie onderzoek;
- Bijlage 5: Tabel 'Toetsingsregels eindsituatieonderzoek'.

De geactualiseerde handreiking wordt eind 2024 in GOO-verband geëvalueerd. Tijdens de special is een aantal vragen gesteld. Hieronder lees je de vragen en antwoorden.

Je kunt de special over de handreiking terugkijken via [deze link](#) .

Heb je vragen?

Mail dan naar GOO@gelderland.nl. Het GOO verzamelt de vragen en zorgt via Remi Verburg voor beantwoording. Breng de geactualiseerde handreiking vooral onder de aandacht bij collega's!

Terugblik GOO special 'Nieuwe inzichten bodemtoezicht' (16 mei 2023)

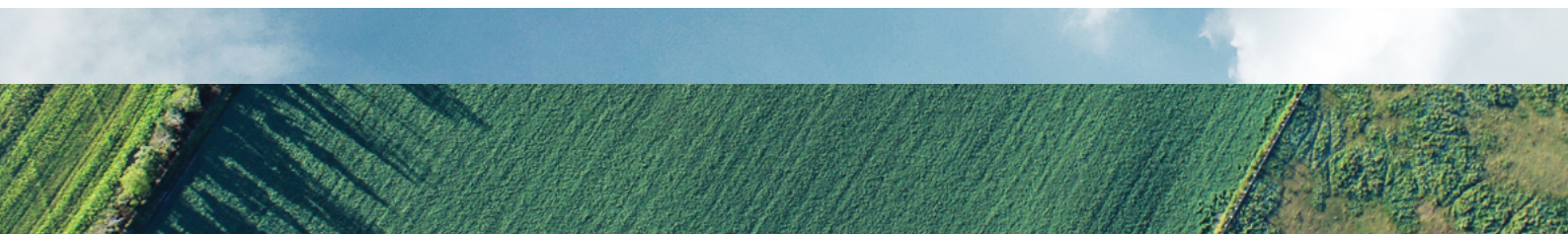
Op dinsdag 16 mei 2023 kwamen zo'n 40 collega's van gemeenten, omgevingsdiensten, ILT en waterschappen bij elkaar voor een GOO kennisbijeenkomst over nieuwe inzichten voor efficiënt en effectief bodemtoezicht.

Brede aandacht voor bodemtoezicht

De aanleiding voor het organiseren van deze bijeenkomst zijn de landelijke ontwikkelingen die leiden tot veranderingen in het toezicht op graven, saneren en toepassen van grond, bagger en bouwstoffen. Gemeenten worden onder de Omgevingswet bevoegd gezag voor saneren van de bovengrond en graven in verontreinigde bodem. Bovendien worden gemeenten verplicht om de VTH-taken voor bodem bij de omgevingsdiensten te beleggen. Binnen het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel wordt gewerkt aan effectiever toezicht, onder andere door verbetering van de informatiepositie van toezicht-houders. Daarnaast richt het Programma Versterking Kwalibo-stelsel van het Ministerie van IenW zich op het verbeteren van de informatiepositie van ILT en op meer risicogestuurd toezicht op het Kwalibo-stelsel. Tel daarbij op: innovatieve oplossingen die heel effectief zijn voor het verbeteren van het bodemtoezicht en de beperkte beschikbaarheid in middelen (onder meer capaciteit). Voldoende redenen om bij elkaar te komen en kennis en ervaringen binnen het GOO en ook daarbuiten te delen!

Er waren vijf sprekers die ieder vanuit de eigen optiek een beeld over effectief en efficiënt bodemtoezicht schetsen:

- Sander Corton (ODRA): Voorbeelden uit de Gelderse toezichtspraktijk voor granulaten en immobilisaat;
- Gwen van de Bilt (ILT): Risicosturingsanalyse voor bodemketens;
- Jaap Wijnker (Stantec): Pilot horizontaal toezicht in de graafketen;
- Priscilla van Hal en Nick van Dormaal (OD Rivierenland): Ketenaanpak verontreinigde grondstromen.

> **Sander Corton**

Voorbeelden uit Gelderse toezichtspraktijk voor granulaten en immobilisaat

Sander Corton (toezichthouder bodem ODRA) lichtte een aantal voorbeelden toe over het toepassen van granulaten en immobilisaat uit de Gelderse toezichtspraktijk. In de praktijk worden er behoorlijk wat knelpunten geconstateerd. Zoals bij het toepassen van menggranulaat. Hoewel het product gecertificeerd is, bevat het toch vaak ongewenst afval zoals plastic, schuim, pur of asbesthoudend materiaal. Dat kan zich ongewenst verspreiden naar de omgeving.

Ook aan het toepassen van immobilisaat kleven risico's. Want als men niet de tijd neemt om het te laten uitharden (minimaal 28 dagen), is de kans op verspreiding van deeltjes (bij regen of bij droogte) aanwezig en die deeltjes komen in het grondwater of in de bodem. Afdekken is dan dus noodzakelijk. Het bewerken ervan levert ook risico's op. Er zijn verwerkingsvoorschriften maar die zijn moeilijk uitvoerbaar. Waarom het dan toch toegepast mag worden komt door het feit dat de toelatingsonderzoeken op proefvelden onder ideale omstandigheden plaatsvinden. De praktijk is weerbarstiger. Daarnaast is een probleem dat toegepast immobilisaat geen sterk materiaal is. Het heeft vaak minder dan 10% van de druksterkte van beton. Bij hoge belasting valt het uit elkaar en kan het losse materiaal zich verspreiden.

Het toezicht houden op het gebruik van granulaten en immobilisaat doet ODRA door de oren en ogen 'in het veld' goed open te houden. Rond rijden, vragen en doorvragen. De bouwtoezichthouders hebben een belangrijke rol in het signaleren van mogelijke knelpunten.

[Presentatie Gelderse toezichtspraktijk granulaten en immobilisaat](#)

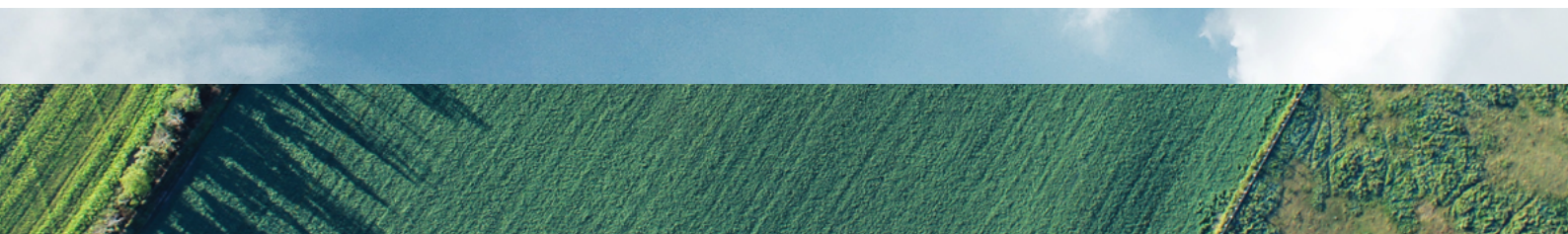
> **Gwen van de Bilt**

Risicosturingsanalyse voor bodemketens

Gwen van de Bilt (ILT) presenteerde de opzet van de uitgevoerde risicosturingsanalyse voor 4 bodemketens in het kader van het I&W-programma Versterking Kwalibo-stelsel. De risicosturingsanalyse is een tool die ingezet kan worden om duurzaam effect te bereiken bij complexe ketens. Het toepassen van de analyse voor 4 geselecteerde bodemketens is een gezamenlijke exercitie geweest van private en publieke partijen. Het versterken van de samenwerking tussen deze partijen is onderdeel van het Programma Versterking Kwalibo-stelsel.

De vier bodemketens uit de analyse zijn:

- Ontwerpen, installeren en beheren bodemenergie- systemen;
- Baggeren regionale wateren en gebruik bagger;
- Aanleggen en beheren vloeistofdichte voorzieningen incl. bedrijfsrioleringen petrochemie;
- Produceren en hergebruiken immobilisaat betonblokken.

Bij het uitvoeren van de analyse worden de risico's van een probleemgebied of keten in kaart gebracht, worden oorzaken achterhaald en oplossingen bedacht. Deze oplossingen worden vertaald in activiteiten met de benodigde inspanning. Op basis daarvan kunnen de betrokkenen keuzes maken voor de activiteiten die ze zelf gaan oppakken. Een probleem heeft altijd meerdere oorzaken. En daarom is er altijd iets te verbeteren; er zijn altijd 'knoppen' waaraan je kunt draaien.

Aan de hand van de keten 'produceren en hergebruiken immobiliseert betonblokken' werd het analyseproces tijdens de bijeenkomst geïllustreerd. Voor deze keten zijn veel hoge risico's benoemd. Maatregelen door de producten en de wetgevers (Rijk en EC) en in mindere mate door de bevoegde gezagen kunnen bijdragen aan de genoemde oplossingen. Binnen twee maanden worden de resultaten van risicosturingsanalyse voor de vier bodemketens openbaar. Het GOO zal het rapport delen.

Presentatie Risicosturingsanalyse voor bodemketens

> **Jaap Wijnker**

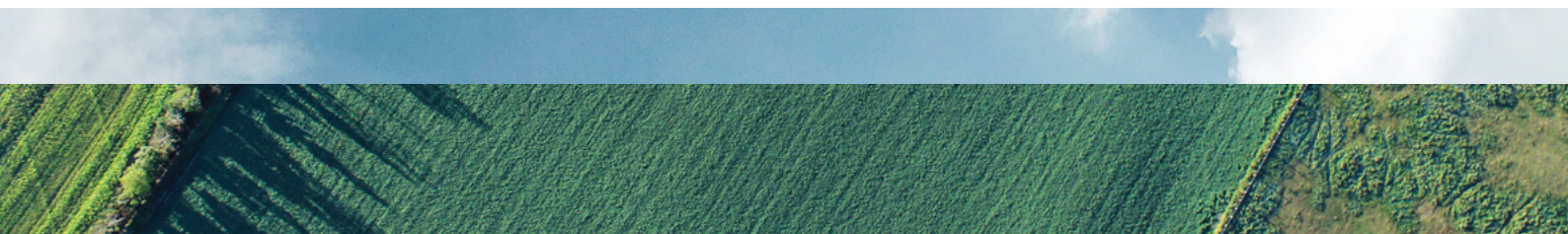
Pilot horizontaal toezicht in de graafketen

Jaap Wijnker (Stantec) vertelde over de ins-and-outs van een pilot waarin OD IJmond samenwerkt met een netbeheerder voor optimale transparantie van het werkproces van de netbeheerder voor de toezichthouder en een efficiënter werkproces voor alle betrokken partijen.

Het beheren van een ondergronds netwerk vraagt om graafwerkzaamheden onder het regime van tijdelijke uitplaatsing. Dit wordt door OD IJmond beschouwd als een activiteit met een laag risicoprofiel. OD IJmond zet haar schaarse middelen liever in bij activiteiten met een hoger risicoprofiel. Om deze reden heeft OD IJmond een pilot horizontaal toezicht gestart. De essentie van horizontaal toezicht is dat:

- de netbeheerder het bevoegd gezag inzicht geeft in alle graafwerkzaamheden van haar aannemers (ook die activiteiten die normaal gesproken niet gemeld hoeven te worden). De netbeheerder hoeft daarom geen BUS- en Bbk-meldingen te doen;
- de netbeheerder regels en doelen aan haar aannemers oplegt. Het bevoegd gezag heeft deze regels en doelen op voorhand goedgekeurd op basis van een toets aan de doelen van de wetgeving;
- bij de start van iedere graafactiviteit is een directievoerder van de aannemer, met deskundigheid op het gebied van bodemverontreiniging, aanwezig om de uitvoering en benodigde voorzorgmaatregelen m.b.t. bodemverontreiniging door te spreken. De milieukundige begeleiding vindt daarom niet plaats. De pilot horizontaal toezicht door OD IJmond heeft geleid tot:

- Minder milieurisico
- Flexibiliteit in planning voor de netbeheerder
- Lagere administratieve lasten voor alle partijen

- Snellere doorlooptijden van planning en uitvoering
- Meer veiligheidsbewustzijn bij de uitvoerenden
- Minder meerwerk voor de netbeheerder
- Meer eigenaarschap van de (onder)aannemers

Presentatie Horizontaal toezicht in de keten

Naar aanleiding van de presentatie ontstond een discussie over de onafhankelijke beoordeling van de werkzaamheden van de aannemer. Een aantal toezichthouders was van mening dat betere contractvorming en betere planning (tussen aannemer) tot hetzelfde resultaat had kunnen leiden. Anderen zagen de voordelen van de pilot-aanpak voor het toezicht door het bevoegd gezag. Er werd geconstateerd dat deze werkwijze alleen mogelijk is bij volledig inzicht in de bodemkwaliteit door alle partijen. Daarmee kan worden bepaald op welke graaflocaties mogelijk een verhoogd risico aan de orde is zodat daar het toezicht op ingezet kan worden.

Het evaluatierapport van de pilot zal op korte termijn verschijnen en wordt via het GOO gedeeld.

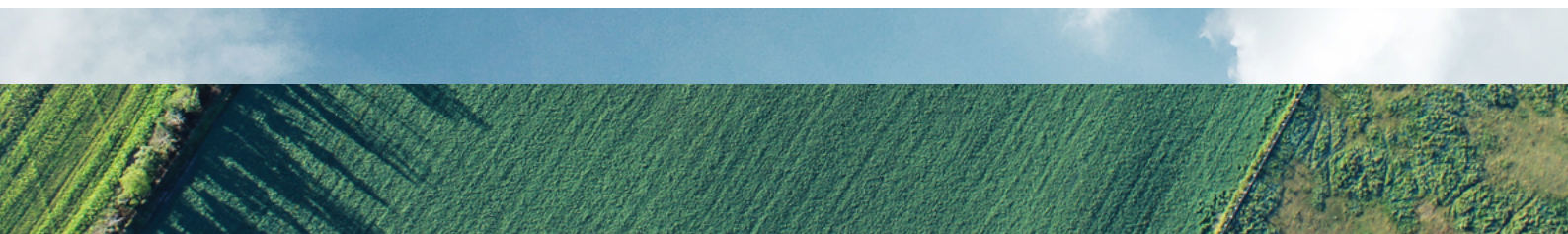
> **Priscilla van Hal en Nick van Doormaal**

Ketenaanpak verontreinigde grondstromen

Priscilla van Hal en Nick van Doormaal (Team Ketentoezicht Gelderse Omgevingsdiensten) vertelden over wat ketentoezicht is en hoe het in Gelderland werkt. Na het schetsen van een algemeen beeld en een toelichting op de bovenregionale werkwijze, kwam de aanpak van verontreinigde grondstromen aan de orde. Deze aanpak is in 2015 opgesteld, naar aanleiding van een aantal constatering:

- Het is complexe materie (Wbb, Bkk, Wm, Wabo);
- Bedrijven opereren op bovenregionale schaal;
- Knelpunten bij toezicht, handhaving, vergunningverlening en opsporing;
- Geen sluitend ketentoezicht en nauwelijks afstemming;
- Versnipperde informatiesystemen.

Met de bovenregionale aanpak lag de focus op het vinden van de grootste overtreders en zwaarste overtredingen. Daarvoor moest eerst objectief in beeld gebracht worden waar de grootste risico's (milieu en naleefgedrag) zitten. Dat gebeurde op basis van zo breed mogelijke beschikbare informatie. Op basis daarvan is het ketentoezicht gericht op inrichtingen (verwerkers en producenten van grond en grondbanken) en dus op uitsluitend de private sector en niet op andere overheden.

Bij het ketentoezicht grondstromen zijn verschillende overtredingen en knelpunten geconstateerd:

- (Bewust) onjuiste registratie;
- Euralcodes 'passend maken';
- (Bewuste) overtredingen BRL (bijv. samenvoegen);
- Overtredingen met begeleidingsbrieven;
- Meer (risico's op) overtredingen bij verwevenheid van de rollen van producent/verwerker van grond en toepasser van grond;
- Onvoldoende optreden door CI's.

De methode van ketentoezicht werkt: samen verder kijken dan alleen de inrichting, zowel administratief als fysiek toezicht, gezamenlijk focus bepalen en integraal optreden. De ketenaanpak vraagt altijd afstemming met 'regulier toezicht'. Hiervoor heeft het team Ketentoezicht bij iedere Gelderse omgevingsdienst een contactpersoon voor bodemtoezicht. Het team ketentoezicht blijft ook onder de Omgevingswet actief; risicovolle activiteiten zijn van alle tijden. Het zal wel om meer afstemming vragen.

Presentatie Ketenaanpak verontreinigde grondstromen

GOO werkgroep Bodemtoezicht

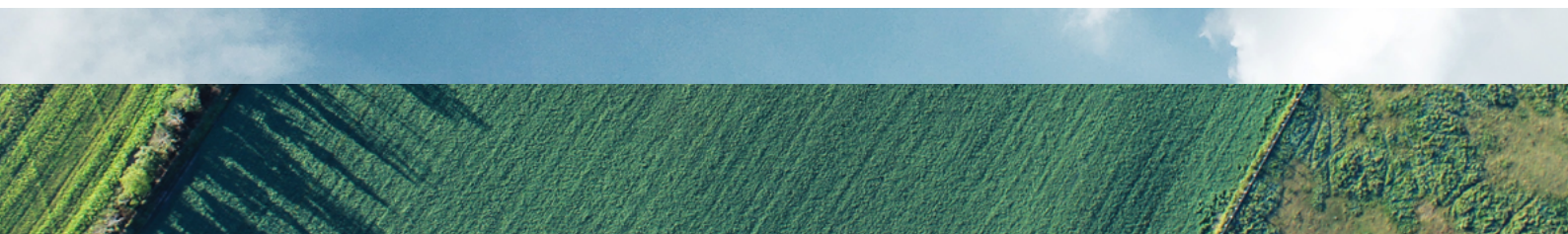
Het GOO gaat een Werkgroep Bodemtoezicht in het leven roepen. Deze bijeenkomst levert gelijk al actiepunten op waaronder:

- onderling meer informatie delen;
- meer samenwerken;
- het probleem integraal benaderen;
- een heldere definitie van een milieurisico opstellen en welke risico prioriteer je om gezamenlijk aan te pakken;
- en een gesprek hebben over oplossingsrichtingen, ook naast toezicht.

Er zijn altijd verbeterpunten in de hele keten!

Vragen?

Stel ze aan Annelies de Graaf (annelies.degraaf@buro38.nl)

Om te kijken

- [Groen Kennisnet Webinar: Baten van groen in de stedelijke omgeving](#)
  - Kiss the Ground (2020) via Netflix
-

Om te lezen

De eerste editie van het Vakblad Bodem van 2023 is uit en te lezen op de website van de Bodembreed Academie: www.bodembreedacademie.nl/edities-vakblad-bodem . Deze editie is gratis, ter kennismaking.

Om te luisteren

Voor boeren maar ook interessant voor andere luisteraars: [podcast over de bodem](#) (adviesbureau Boerenverstand). Aan het woord komen Helga Post (provincie Noord-Brabant), Djessie Donkers (ZLTO) en Gerard Ros (NMI) over het BodemUP2.0 en het BedrijfsBodem-WaterPlan (provincie Noord-Brabant).

GOO@gelderland.nl
Annelies de Graaf, netwerkcoördinator
[linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg](https://www.linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg)
www.geldersondergrondoverleg.nl

GOO

gelders
ondergrond
overleg

